۱۷۱۷

کتابخانه آستان قدس

اسم کتاب صافی ـــ فارسی

مصنف / مؤلف ملا خلیل غازی قزوینی

خطی / چاپی نستعلیق ۲۹ سطری

سال طبع یا تحریر ـــ عدد اوراق ۴۲۷

جزء کتب اخبار شماره ۵۰

شماره عمومی ۱۷۱۷ شماره قبض

واقف حاجی نصیر تاریخ وقف ۱۰۹۰

طول ۳۰ عرض ۱۸.۱ بانیمتر قفسه

شرح ملا خلیل بر روضه کافی

شرح ملا خلیل بر روضه کافی

۲۴۰

نمره ۱۵۵

وقف

نمود عمدة التجار زبدة الموفق بالایمان والعمل الصالح حاجی نصیر ابن المرحوم حاجی سبحان قزوینی این مجلد را

که مشتمل است بر شرح کتاب الروضه با چهارده مجلد دیگر از جمله شرح کتاب کافی شیخ ابوجعفر محمد بن یعقوب

الکلینی رحمه الله تصنیف خادم اخبار اهل البیت علیهم السلام مولانا خلیل الله قزوینی بر شیعه امامیه اثنا عشریه در

مشهد مقدس رضوی علی مشرفه الف سلام و تحیه باشند و شرط نمود که از این جا بغیر طوس بیرون نبرند

و نزد کسی بیشتر از شش ماه نگذارند پس اگر حاجت آن کس بعد از شش ماه باقی مانده باشد آورده به متولی آن کتابها

تسلیم نماید و باذن او باز بگیرد و متولی آن [illegible] علامی فهامی مولانا احمد تونی را [illegible] نموده و بعد از غیبت [illegible] اکبر اولاد ذکور او

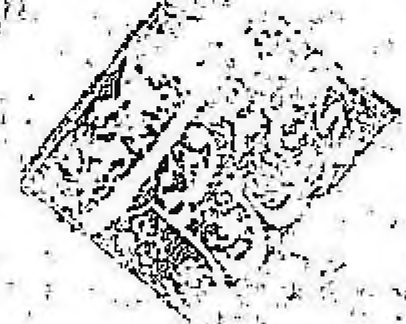
و هکذا [illegible] متولی باشد و بر تقدیر انقراض ایشان و العیاذ بالله کتابدار

کتابخانه بزرگ روضه مبارکه متولی باشد و بشرط مذکور عمل نماید وقفا مؤبدا صحیحا شرعیا فمن

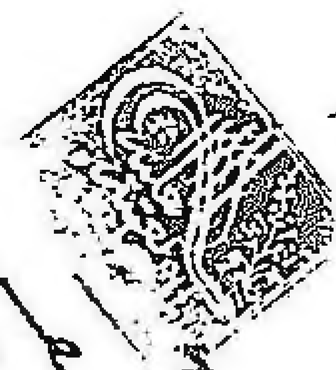
بدله بعد ما سمعه فانما اثمه علی الذین یبدلونه و کان ذلک فی شهر رجب المرجب من شهور سنة تسعین و الف من الهجرة النبویة

۱۹ شهر جمادی الاول سنه ۱۲۷۶

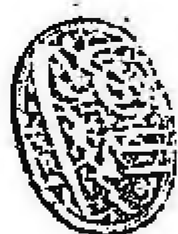

بسم الله الرحمن الرحيم وبه ثقتي

الحمد لله رب العالمين والصلوة على محمد وآله وشيعتهم المقتفين لآثارهم الذين آمنوا وعملوا الصالحات فهم في روضة يحبرون وبعد چون فقير حقير خليل بن الغازي القزويني مأمور شد بتصانيف شرح كافي ابي جعفر محمد بن يعقوب بن اسحق رازي كليني بزبان فارسي وبانجام رسانيد شرح سي وسه كتاب را شروع نمود در شرح كتاب الروضه كه شيخ ابو جعفر طوسي ونجاشي وغيرهما آنرا آخر كتب كافي شمرده اند بتاريخ سه شنبه هجدهم شوال سال هزار وهشتاد و ولا حول ولا قوة الا بالله اصل كتاب الروضه شرح روضه بفتح را وسكون واو وضاد بانقط استعاره است از چمن ومرغزار خوش آب وگياه وگلهاي رنگارنگ باعتبار اينكه از مطالعه آن كمال تربيت حاصل ميشود وبسبب ملال بجهتي اين كتاب احاديث متفرقه است كه مطالعه آنها نزهت افزا است بجهت تسهيل ضبط توضيح حواله حاجت ميشود بانيكه احاديث اين كتاب را چهل فصل كنيم فصل اول اصل محمد بن يعقوب الكليني قال حدثني علي بن ابرهيم عن ابيه عن ابن فضال عن حفص المؤذن عن ابي عبد الله عليه السلم وعن محمد بن اسمعيل بن بزيع عن محمد بن سنان عن اسمعيل بن جابر عن ابي عبد الله عليه السلم انه كتب هذه الرسالة الى اصحابه وامرهم بمدارستها والنظر فيها وتعاهدها والعمل بها فكانوا يضعونها في مساجد بيوتهم فاذا فرغوا من الصلوة نظروا فيها بمانيها

قال وحدثني الحسن بن محمد عن جعفر بن محمد بن مالك الكوفي عن القسم بن الربيع الصحاف عن اسمعيل بن مخلد السراج عن ابي عبد الله عليه السلم قال خرجت هذه الرسالة عن ابي عبد الله عليه السلم الى اصحابه شرح شايد كه مصنف كتاب الروضه حديث وتشر را كه رساله است نقل كرده باشد از كتاب الرسائل كه تصنيف محمد بن يعقوب كليني است واين باعث اين شده باشد كه مردمان الحاق كرده باشند كتاب الروضه را بكافي بخيال اينكه مصنفش محمد بن يعقوب كليني است وبخيال اينكه لفظ محمد بن يعقوب الكليني قال از زيادتي كاتبان است واز شيخ زين الدين عاملي منقولست كه كتاب الروضه جزء كافي نيست واز جمله مؤيدات اينست آنچه در فصل سوم مي آيد كه خطبة امير المؤمنين عليه السلم وهي خطبة الوسيلة محمد بن علي بن معمر الى آخره واين راوي تصانيف عكبري بهرون بن موسى است واو ذكر كرده محمد بن يعقوب كليني است چنانچه در فهرست است ومستبعد است روايت او از شاگرد خود ودر بيان سند حديث اول فصل چهارم توضيح اين ميشود وايضا از جمله مؤيدات اينست آنچه مي آيد در حديث اول فصل سي وهشتم كه آزر پدر نسبي ابرهيم بوده ووجه بطلان آن حديث بيان ميشود در شرح آن ابن فضال بفتح فا وتشديد ضاد با نقطه حسن بن علي بن فضال است وعن محمد بن اسمعيل عطف است بر عن ابن فضال با در بهذه براي تقويت تعديه است رساله بكسر وفتح را بي نقطه اسم مصدر باب افعال است واينجا عبارت است از مكتوبي كه فرستاده شده است سوي كسي التعاهد تازه بتازه وارسيدن مسجد بيت عبارت است از خلوتخانه كه براي نماز ساخته ميشود واز جمله سرايا عبارت است از

و سزای آن جعلهم احادیث و مزقناهم کل ممزق بوده و آنها مذکور است در دو آیت لاحقه و جعلناهم احادیث و مزقناهم کل ممزق مذکور است
در کافی در کتاب الاطعمه در حدیث اول باب دوم ظاهر قری متصله بنظر بعضهم الی بعض اینست که دههای قبیله سبا نزدیک
بیکدیگر بوده و مجموع آنها بشکل محیط دایره بوده در اینکه دو طرف آن معلوم نبوده نظیر هم کالحلقة المفرغة لا یدری این
طرفاها و از کثرت انهار و اشجار هر کدام جنتی بوده پس مردمان هر دهی چون رو بمرکز دایره میکرده اند دو جنت دیگر
در یمین و شمال ایشان در نظر ایشان می آمده یعنی روایت کرد محمد بن یحیی از احمد بن محمد از حسن بن محبوب از جمیل بن
صالح از سدیر گفت که پرسید مردی امام محمد باقر علیه السلم را از قول الله عز و جل در سوره سبا که پس گفتند قبیله سبا که ای
صاحب کل اختیار ما دوری انداز میان سفرهای ما و ظلم کردند خود را پس امام گفت که این جماعت سبا جمعیند که بود
ایشان را دههای پیوسته بیکدیگر بیان این که نظر میکردند بعض اهل دهها سوی بعضی دیگر که در دهی بودند
بمعنی که مراد باتصال بودن دوری بقدر مد نظر و تمیز صورتست و بود ایشان را نهرهای روان باستمرار و بود
ایشان را مالهای آشکار یعنی شتران و گوسفندان و گاوان که بچرا میرفتند پس قدرناشناسی کردند نعمتهای
الله و تغییر دادند آنچه را که با ایشان بود پس روان کرد الله عز و جل بر جماعت سبا سیل سد را که خراب کرد
آن سد پس غرق کرد دههای ایشان را و خراب کرد سراهای ایشان را و برد شتران و گوسفندان و گاوان ایشان را
و عوض داد بجای باغهای ایشان دو باغ که صاحب خوردنی بودند آن خوردنی میوه مسواک بود و میوه گز بود و چیزی
از میوه سدر بود که کم بود بمعنی که خمط و اثل بیشتر از سدر بود و بعد از آن گفت الله عز و جل در آیتی دیگر در سوره سبا
که آن جزا دادیم ایشان را بسبب کفران نعمت ایشان و آیا جزا میدهیم مگر بغایت قدرناشناس نعمت را الا ایشانرا

الحسین بن محمد الاشعری عن معلی بن محمد عن الوشاء عن حماد بن عثمان قال قال ابو جعفر علیه السلام واتاه
رجل فقال له انکم اهل بیت رحمة اختصکم الله تبارک و تعالی بها فقال له کذلک نحن والحمد لله لا ندخل
احدا فی ضلالة و لا نخرجه من هدی ان الدنیا لا تذهب حتی یبعث الله عز و جل رجلا منا اهل البیت یعمل
بکتاب الله لا یری فیکم منکرا الا انکره یعنی روایت کرد حسین بن محمد اشعری از معلی بن محمد از حسن بن علی وشاء از حماد بن عثمان
گفت که گفت امام محمد باقر علیه السلم و حال آنکه آمده بود او را مردی و گفت آن حضرت را که شما خاندان رحمتید اختیار داده شما را الله تبارک
و تعالی بجهت آن پس امام گفت که چنانیم و سپاس الله راست داخل نمیکنیم کسی را در گمراهی و بیرون نمیکنیم کسی را از راستی
بدرستی که دنیا تمام نمیشود تا آنکه برانگیزد الله عز و جل مردی را از ما خاندان که عمل میکند بکتاب الله نمی بیند نامشروعی را اگر در میان شما مگر بر طرف
میکند آنرا. تم کتاب الروضة والحمد لله رب العالمین والصلاة علی محمد و آله الطیبین الطاهرین المعصومین
[illegible] که صاحب کل اختیار [illegible] محمد و آل او [illegible]
[illegible] الشیخ [illegible] خلیل القزوینی غفر الله له ولوالدیه [illegible]
[illegible] الشیخ [illegible] محمد بن یعقوب الکلینی [illegible]
[illegible] الکافی [illegible] الشیخ [illegible]
[illegible]

[illegible]

۱۳۱۳ [illegible] شهر جمادی الاولی
ملاحظه شد [illegible]

